

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd. Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază!

Note zilnice

Când nu plesnește... pielea obrazului!

Un binevenit articol din „Curentul”, semnat de Romulus Dianu, ocupându-se de hucina bucurie care a dat peste vecinii noștri apuseni, fiindcă li s'a părut doar (ce-ar mai fi și ce-ar mai da peste ei dac'ar fi și adevarat...) că „Mica Înțelegere Economică” nu merge cum ar trebui... se ncheie cu'n final de strașnică și foarte nimerită apreciere din partea autorului despre ceea ce se cheamă, cum spune simpaticul confrate... „epidermă budapestană”.

Este o execuție documentată a obrăzniciei unghurești, — așa cum obicinuieste să scrie talentatul și treazul ziarist Dianu, totdeauna, despre problemele cari ating demnitatea țării sale.

Cu alte cuvinte, indicatul confrate, prinându-i și de astădată pe cinicii cari se deșteaptă... dar tot nedeștepti rămân: că nu le roșește tovalul nici de rușinea ineptilor pe cari le debitează, i-a cravașat cum au meritat, doar, doar li-o plesni pielea obrazului de sorici.

Zadarnic însă, epiderma budapestană, — ca să folosim și noi adecvata denumire și acum și... en vogue, este și va rămâne insensibilă, fiindcă, vorba proverbului: Nici salcia cerc — de bute, — nici unghurul om de frunte!

Rechizitorul lui Dianu la adresa budapestanilor a mai avut și un alt efect asupra celor cari l-au citit:

I-a aruncat pe gânduri, prin analogie, și depe urma unor coincidențe tot cu chestii de obraz... să se sezeze și de unele insensibilități... naționale.

În aceeași zi când a apărut articolul din „Curentul” și lumea-l savura, vorbim de lumea de cetitori, de aci, din colțul nostru de țară, a sosit la Timișoara, odată cu d. George Brătianu, — ba în același vagon mi se pare, — și d. Mitru Răspopitu, cel mai inteligent prefect pe care l-a avut vre-odată Timiș-Torontalul.

Aș vrea să știu, unde s'o fi găsit v'r'un cetățean care l-a auzit în acea dimineață pe d. Mitru Răspopitu când făcea observație, foarte negru la față de otrăvit ce era, șefului de gară: „pentru că și-a permis să deschidă salonul de așteptare cls. I și pentru Brătianu” și amenințându-l „c'o să răspundă pentru treaba asta”, — dacă nu-i de acord cu mine, cu d-ta cetitorule, care, uite, te văd cum te-ai și roșit de nerozia lui Mitru Răspopitu... și cu toată lumea de bun simț: că și pielea părosului oficial depe malul Begheului nu-i tot atât de refractară la chestii de educație ca o ciubotă rusească, de iuf.

Dar despre blancul unor liberali arădani, ai de-au cerut și eri d-lui ministru dr. Angelescu să l mute musai pe regăteauul revizor școlar Sava Bărbătescu, fiindcă nu-l mistuie dumnealor, și n'ar fi libăruș, — ce să mai

spunem? Care fier roșu le-ar putea dogori bucele îngrășate de-atâta îmbuibare din bunătățile puterii?

A trebuit să-i liniștească ministrul, ca om al legalității, spunându-le că Bărbătescu, nu poate fi mișcat, potrivit hotărârii Înaltei Curți de Casație, — căruia suprem for judecătoresc s'a adresat revizorul năpăstuit și când s'au mai găsit și altădată și alți deștepti de l-au dus din postul său dela Arad, dându-i prin sentință despăgubiri, de 500 lei de fiecare zi de peregrinare din postul său ocupat definitiv prin concurs.

Năzdravan ești frate Romică. Dintr'o plesnitură cărpiși atâtea epiderme...

De nu ne imboldeai cu mitocănișmul unghuresc, poate, poate scăpau mai efin perifericii noastre cu carapace în loc de obrăzuri și cu țărițe în loc de creieri în căpățâniile lor patrâte.

Ești un inspirat care difuzezi exemplar, — deci pe d-ta te vor injura mai cu sete „oamenii” noștri...

Griji, — când sughiți gândiște la Mitru Răspopitu dela Timișoara și la coreligionarii săi într'un crez al idiotismului, dela Arad, — cari par'că și-au vândut sufletele iredențiștilor unghuri, de umblă să le dea satisfacție prin mutarea prefectului român Sava Bărbătescu.

Costea Begheuanu

Condamnarea gardiștilor judecași la R-Vâlcea

Duminecă, în 19 August, urma să se țină la R-Vâlcea un congres al federației studenților din Oltenia și Timoc. Autoritățile au interzis însă ținerea acestui congres.

Un grup de 40 studenți, în frunte cu fostul deputat Stelescu, au pornit în urmă spre Ocnele-Mari și Sovata, voind să manifesteze. Au fost arestați însă și duși la parchet, unde au stat în arest preventiv.

În ziua de 22 Aug. tribunalul din R-Vâlcea a început judecarea procesului, iar sentința a fost publicată pe ziua de ieri, 27 Aug.

Prin acea sentință, Stelescu e condamnat la 1 și jum. ani închisoare, Caratanase la 2 ani, iar alți 16 studenți, la 1 an; 20 studenți, la câte șase luni și 'n fine, 10 dintre ei au fost achitați.

D. ministru Angelescu la Arad

— Ce a văzut d. ministru al școlilor la liceele: „Elena Ghiba Birta” și „Moise Nicoară”, precum și la școala primară în construcție din suburbia Grădiște. — D-sa s'ar mulțumi și cu 10% realizări din obligațiunile luate de județ, pentru îmbunătățirea învățământului public —

— Declarațiile d-lui ministru —

Luni, 27 August 1934, la orele 14.10, cu trenul personal de Timișoara a sosit în stația Arad d. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, însoțit fiind de: d. dr. Purcaru, directorul general al învățământului profesional, Ghifescu, directorul general al învățământului primar și normal-primar, Sabin Evușian, șeful Serviciului local de învățământ din Timișoara. În anturajul capului școlilor noastre s'au mai putut observa și d. Onisfor Ghidu, prof. la universitatea din Cluj, d. Nic. Ionescu, deputat, și d. Ștefan Pop.

În întâmpinarea oaspeților se aflau pe peronul gării Arad d-nii dr. Groza, prefectul județului; Ascaniu Crișan, directorul liceului „Moise Nicoară”, deputat Ștefan Popoviciu, avocat dr. Rotisel și prof. Ion Lipovan.

După descinderea din vagonul ministerial, atașat garniturii trenului de persoane Timișoara, oaspeții s'au îndreptat cu mașinile spre prefectura județului.

Vizita la școli

Câtăva vreme după ce s'au oprit la prefectura județului, d. ministru Angelescu. Însoțit de prefectul județului și alți fruntași ai învățământului, au vizitat liceul „Moise Nicoară”. D. ministru s'a declarat mulțumit de cele văzute la liceu. Și a exprimat după aceea nedumerirea că localul liceului n'are o curte suficientă pentru populația școlii. D. A. Crișan a informat pe d. ministru că trebuințele de recreare ale elevilor, direcțiunea a obținut, cu mari greutate, dela municipiu grădina dinspre Murăș.

La liceul de fete „Elena Ghiba Birta”, d. ministru, după o vizită amănunțită făcută localului, a găsit că edificiul unde funcționează această școală nu este suficient cerințelor curente ale învățământului. D-sa a comunicat d-lor dr. Mărcuș, șeful org. liberale și prof. Al. Constantinescu, vice-președintele com. inter. a Aradului, să cumpere pe seama acestui liceu imobilul vecin acestei instituții de educație.

La Grădiște

Ca mare animator al construcțiilor școlare, d. ministru Angelescu, în trecerea d-sale prin orașul nostru, nu se putea să nu se abată și pela școala primară ce se zidește în suburbia dela nordul orașului. Lucrările acestei școli vor fi isprăvite în curând. Noul local de școală va fi inaugurat în toamnă, în prezența d-lui ministru al instrucției, deodată — după câte știm, — cu desvelirea bustului dr. Petru Poniș. Sociul acestui semn de închinare se spune că va fi așe-

zat în fața școlii superioare de comerț din Arad.

După această scurtă vizită făcută școlilor din oraș, d. ministru s'a reîntors la gară unde doamna Elena Bucurescu a oferit d-lui ministru un frumos buchet de flori.

Declarațiile d-lui ministru

Fiind întrebat de gazetarii ce erau de față despre mersul învățământului în această parte a țării, d. ministru a declarat: că autoritatea școlară va lua toate măsurile convenite pentru o cât mai conformă funcționare a școlii cu interesele superioare ale statului.

Învățătorii minoritari

D. ministru a mai spus că se vor lua măsuri de îndepărtare față de minoritarii membrii ai corpului didactic, care nu s'au prezentat la recente examene de limba română.

În ceea ce privește pe cei ce au căzut la proba trecută, d. ministru s'a arătat foarte larg. D-sa a accentuat că această conciliere nu înseamnă o abdicare.

Numirile nouilor învățători

Privitor la cunoscuta problemă a șomajului normaliştilor absolvenți, d. ministru a declarat că a dat dispoziții ca Joi, 30 August a. e., să se prezinte la minister seriile 1928 și 1929 pentru a primi ordinile de numire în învățământ.

Normaliștii, pe baza unei adevărinite eliberate de către rev. școlare, vor căldtori pe CFR cu reducere de 50%.

În București s'au luat de ministerul instrucției întinse măsuri de încartiruirea normaliştilor fără posturi.

„Cunoaștem situația”

Un redactor al nostru subliniind d-lui ministru Angelescu

că și în politica noastră școlară acordăm minorităților cele mai largi drepturi libertăți, dându-le dreptul de a se instrui în limba lor maternă, în timp ce minoritățile române din Ungaria de astăzi nu i se admite să aibă nici o singură școală în limba strămoșească, — d-sa a binevoit a răspunde astfel:

»Cunoaștem situația»; știm — a continuat d. ministru — că românii din Chitihaz, Jula, Pusta-Megheș, Mine-rechiu și celelalte sate românești de sub stăpânirea maghiară nu au niciun singur învățător român.

Dacă vecinii dela Vest nu se vor inspira din stările dela noi cu privire la regimul școlar ce-l aplicăm minorităților, vom fi nevoiți să instalăm și noi un regim de reciprocitate.

„Marea cu sarea”...

D. ministru mai spune că d. prefect i-a promis îmbunătățiri pentru învățământ „marea cu sarea”.

Eu aș fi mulțumit, — a zis d-sa — să se împlinească și numai 10%.

Decora

Cu trenul accelerat de Budapesta, dela orele 16:45, d. ministru dr. Angelescu a părăsit Aradul, dând dispoziție d-lui Băcilă, șeful gării Arad, să telegrafizeze stației C. F. R. Sinaia să-i desprindă vagonul ministerial din garnitura trenului accelerat, și să-l gizeze în stație.

Pe peronul gării a fost salutat la plecare de d-nii dr. Mărcuș, vice-președintele camerei, dr. Groza, prefectul județului, deputații Popovici și Catoi, A. Constantinescu, A. Crișan, etc.

Un sistem

După înfăptuirea stabilizării monetare, regimul financiar al țării noastre s'a înăspriț. Consecințele acestor agravări bugetare le-au simțit cei dintâi slujbașii statului, de două ori. Întâi, fiindcă mai multe reduceri au micit sublimita de existență salariile funcționarilor și a doua oară, achitarea plăților lunare se făceau după sistemul acreditivelor, cari au pricinuit întârzieri și restanțe ce au alarmat clasele de slujbași.

Sistemul acreditivelor este defectuos. Cu toate că decretul lunare privesc deopotrivă toate departamentele, execu-

tarea plăților se eșalonează pe câte două decade ale lunii.

Sânt județe, cum este Aradul, bunăoară, unde situația încasărilor merge bine. În anul financiar trecut s'au perceput 80% din debitul general.

În aceste județe funcționarii suferă ca și 'n restul țării, unde situația bugetară este mai precară. Ar fi nimerit, credem, ca unitățile administrative unde Administrația Financiară are bani suficienți să se dea mână liberă în ceea ce privește achitarea salariilor. Fiindcă e motivat de două ori: este și drept, e și uman.

Congresul corpului didactic al școalelor de arte și meserii și al învățământului profesional la Timișoara

— Declarațiile d-lui ministru dr. C. Angelescu —

Luni a început la Timișoara congresul corpului didactic al școalelor de arte și meserii și al școalelor profesionale de fete din întreaga țară. Acest congres a fost onorat cu prezența d-lui dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice.

Sosirea ministrului culturii în localitate, care împreună cu d-nii directori generali Ilie Purcariu și Ghițescu au venit dela congresul învățătorilor din Ardeal, ținut Duminecă la Turda, a primit o caldă manifestație de

simpatie din partea reprezentanților autorităților și a celor câteva sute de congresiști ce ieșeau în întâmpinare în gara Domnița Elena.

După ce primarul orașului, d. prof. Aug. Coman, a adresat cuvântul de bun venit, d. ministru dr. Angelescu s'a dus la catedrala din cartierul Fabrică, unde s'a oficiat un serviciu religios, iar la 10 s'a făcut deschiderea congresului în sala festivă a prefecturii.

Deschiderea congresului

Adresându-se celor prezenți, d. ing. inspector general Ion Sterian, președintele comitetului pentru organizarea congresului, își îndreaptă primul gând către M. S. Regele și dă citire unei telegrame omagiale adresată Suveranului. D-sa salută apoi pe d. ministru al instrucțiunii și-i mulțumește în numele congresiștilor pentru că i-a onorat cu prezența și pentru sprijinul atât de mare acordat învățământului profesional, rugându-l să prezideze congresul.

D. prof. Aug. Coman, în numele municipiului, spune că congresul de azi are o mare însemnătate, deoarece va aduce pe viitor o mai dreaptă împărțire meseriilor și pentru românii din orașele ardelen și bănățene.

Au mai luat cuvântul și au salut congresul d-nii ing. Vlad, din partea școlii politehnice; col. Apostolescu, în numele armatei; insp. Sabin Evufian, din partea corpului didactic; ing. Liviu Faur,

inspector industrial al Banatului; Păr. Popovici, în numele bisericii; inspector Șt. Vulpe, în numele învățământului municipal și al câminelor de ucenici din Bauat; P. Rămăneanu, din partea asociației învățătorilor bănățeni; Dan, în numele cercului absolvenților școalelor de arte și meserii din Timișoara, prof. M. Popescu, din partea școlii superioare de arte și meserii și Traian Novac, în numele asociației comercianților și meseriașilor români.

D. ing. Dragomir, inspector general în învățământul profesional, a dat citire unei scrisori de adevărate din partea colegilor din Cehoslovacia și a propus ca pentru congresul anului viitor fixat la Brașov să fie invitați mai mulți membri din țara vecină, cum și luarea de legături mai intime cu colegii din Jugoslavia și Polonia. Congresul a aprobat cu aclamațiune aceste propuneri.

Discursul d-lui ministru dr. C. Angelescu

Luând ultimul cuvântul, d. ministru dr. C. Angelescu a spus următoarele:

În urma războiului pentru întregirea neamului s'au pus mai multe probleme mari în țara noastră. Una din cele mai importante a fost problema școlară, în legătură cu care s'a dat o deosebită atenție în primii ani învățământului teoretic, lăsându-se pe al doilea plan cel profesional. A venit acum momentul să ne ocupăm în prima linie și încă chiar mai mult de învățământul practic, căci dacă vom să fim stăpâni în această țară, nu o putem face numai cu avocați, medici, funcționari și miniștri, ci ne trebuie și oameni practici cari să îmbrățișeze meseriile. Fiindcă trebuie să recunoaștem că în această privință suntem copleșiți de străini și am rămas, din națiune dominată, iobagă în țara ei.

Învățământul profesional

Conduc de aceste principii, am căutat eu însumi, în scurtul timp de când am revenit la ministerul culturii naționale, să remediez greșelile făcute în ultimii 5 ani. Fiindcă trebuie să recunoaștem cu mare regret că s'au

desființat în acest timp o mulțime de școli. A fost o mare și neiertată greșală. Și chiar dacă am admite desființarea școlilor secundare, nu trebuia în schimb cu niciun preț să se desființeze școli profesionale. Ca să vă faceți numai o mică idee ce mare rău a însemnat faptul acesta pentru țară, e de ajuns să vă spun, că, din 118 școli profesionale câte se aflau în 1919 în vechiul regat și una singură în teritoriile alipite, la Brașov, am reușit ca în cei 5 ani cât am fost ministru până în 1928, să le ridic la un număr întreg, de 445 școli profesionale de toate categoriile. X

Învățământul supra-primar

Și condus de principiul că profesiunile trebuie să fie în mâna românilor, am înființat apoi învățământul supra-primar, pe care l-am văzut în America, cu tendințe de învățământ practic regional, ajungând în 1928 la 7300 școli cu 3 mii de ateliere, cari începuseră să progreseze și să dea buni gospodari. Acest învățământ a fost aproape desființat. Venind acum din nou în fruntea ministerului instruc-

țiunii am căutat să îndrept greșelile și am reînființat din nou învățământul complementar supra primar, dându-i o și mai practică îndrumare. Am reînființat mai departe 15 școli de arte și meserii, prevăzând în buget 150 posturi de maștri de ateliere, 150 la școalele profesionale de fete și 50 la școalele extrabugetare.

Salariizarea corpului didactic

Și am mai făcut un lucru de o mare importanță, am căutat să asigur, pe cât îmi permit resursele, situația materială a corpului didactic. Dacă ceri acestui corp să facă datoria în conștiință. Chestiunea aceasta am luat-o ca o chestiune personală a mea, fiindcă eu înțeleg că ministrul care este în capul școalelor trebuie să-și însușească acest fapt și să pună în joc chiar persoana lui. Numai așa poate și el să eardă dela îndeplinirea datoriei.

Am cerut dreptul dv. la grația, dar mai aveți și alte revendicări, fiindcă dv., corpul didactic, n'ați fost puși acolo unde trebuie în legea armonizării. Trebuie să se repare această nedreptate și acei ce vă desconsideră comit o crimă contra neamului.

Electul suprimării bursei

S'a semnalat aci că nu vin copiii la școlile profesionale. E foarte adevărat. Și ce e și mai grav nu mai vin la nici-o școală. Noi în loc să înaintăm, mergem înapoi. Ne-au întrecut chiar și turcii lui Kemal, care într'un singur an a înființat 20 mii posturi de învățători. Noi ne-am dat seama că suntem o țară de țărani și că cea mai mare parte sunt săraci și nu au mijloace pentru a plăti exorbitantele taxe școlare. S'a făcut o mare greșală de pe urma căreia ne pândeste un adevărat pericol. Suprimarea bursei pentru copiii săraci ni-a adus în trista situație că în clasele I, II și III ale școalelor secundare nu mai e nici un copil de țaran, iar în general românii sunt mai puțin ca minoritarii.

Dovada aceasta ne-o fac câteva recente date statistice cari ne arată că în Basarabia sunt 7600 elevi minoritari față de 5 mii români, iar aici la granița de Vest, unde cultura românească trebuie întărită — fiindcă pericolul cel mare aici este, nu la Craiova sau Iași,

proporția este de două treimi minoritari și o treime români. Ei bine, nu putem merge așa!

Când am părăsit ministerul, în 1928, erau 25 mii elevi în învățământul normal, dintre cari 15 mii bursieri, plus alte 12 milioane lei burse pentru cei din învățământul secundar, 8 milioane profesional și 37 milioane primar. Când am revenit am găsit prevăzut în buget 17 milioane lei pentru toate școalele. Nu putem da educație elementului dela țară fără ajutorul statului și deaceia chiar în bugetul anului prezent am obținut 50 milioane lei cari reprezintă 3 mii burse pentru școalele profesionale. Nu este decât un început, voi căuta să merg înainte.

Modificarea legii învățământului profesional

Pentru mine congresul dv. are o importanță capitală. Am adus până acum modificările necesare legii învățământului primar, secundar și particular, dar este o lege care este absolut necesară să fie modificată, este legea învățământului profesional de toate categoriile pe care voesc să o aduc la deschiderea parlamentului. Și cum eu nu vreau să aduc legi ieșite numai din capul meu, vă rog ca în acest congres să discutați pe larg toate problemele și să ne dați indicațiunile necesare, de cari vom ține seamă, fiindcă dv. lucrați din experiență și în interesul neamului.

Problema plasării absolvenților

Mai este o ultimă chestiune de mare importanță care văd

că o aveți în programul congresului: Ce facem cu absolvenții școalelor profesionale și de arte și meserii? Aici trebuie să intervină statul, e singura soluție după mine, așa cum intervine în toate țările din lume spre a da posibilitate de existență fiilor lor. Intervenția e de două feluri: În primul rând e necesară o lege drastică prin care să se impună ca în toate fabricile și în toate instituțiile industriale să nu fie angajați decât absolvenți ai acestor școale. Fiindcă nu-i admisibil să aduci străini, iar românii să șomeze. Într'o altă ordine sunt apoi absolvenți cari vor să deschidă ateliere și nu au banii necesari, fiindcă de obicei sunt fii de oameni săraci. Este de datoria statului de a le procura capitalul necesar, pe care va putea ulterior să-l recupereze. Eu am să fac acest lucru pentru că în bugetul viitor să se prevadă o sumă pentru acest capital de rulement.

Incheind, d. ministru Angelescu a urât congresiștilor succes în îndeplinirea operei lor, căci învățământul profesional trebuie să ocupe locul de frunte în viața statului nostru.

După ce a luat dejunul la cafeneaua „Palace”, d. ministru dr. C. Angelescu a părăsit Timișoara, îndreptându-se spre Sinaia prin Arad.

Dela „Liga Antirevizionistă Română”

„Liga Antirevizionistă Română” anunță toate asociațiunile, grupurile sau persoanele cari au cerut sau cer înscrierea în Ligă, că eliberarea cărților de membri se face în fiecare zi de lucru pentru Capitală și județul Ilfov, la sediul Central al Ligii, str. Brezoianu No. 25, vechiul local al ziarului „Universul”, între orele 8 - 12 dimineața și 3 - 7 d. a.

Societățile și asociațiile cari au aderat în bloc, vor cere printr'o adresă numărul de legăminte (buletine) de înscriere corespunzător membrilor cari vor să intre în Ligă.

Pe baza buletinelor (legămintelor), se vor elibera imediat de birourile Ligii, cărțile de membri.

În celelalte județe, ele se eliberează de comitetele regionale înființate în fiecare capitală de județ, sau de cele comunale, înființate în comunele respective.

La fiecare înscriere se varsă odată pentru totdeauna, conform statutului, o taxă de înscriere de 5 lei.

Persoanele cari au cerut în mod efectiv înscrierea, și vor să poseadă cartea de membru, se pot prezenta singure la sediul Central al Ligii, pentru a-și lua cartea de membru în orice zi, între orele indicate.

Citiți și răspândiți „E c o u l”

«INTERCONTINENTALA»
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Dela 1 August program senzațional

Johnnys Giovanni, duet de dans acrobatic Mați Lafayette,
Halmagy Karr, Ritta Renny, Marcela Fortuna la barul

Madár Arad

